

NGƯỜI CHIẾN SĨ NỬA THẾ KỶ KHÔNG CHÙN CHÂN BƯỚC ĐỒNG CHÍ NGUYỄN TẤN THÀNH

(1925 – 1999)

Ở Sóc Trăng, nhiều người biết đến tên đồng chí Sáu Kẹo không chỉ vì đồng chí là một người cán bộ lão thành cách mạng có bề dày cống hiến cho sự nghiệp giải phóng dân tộc suốt hơn 50 năm, mà còn biết đồng chí từ cả tài năng, đức độ của một người lãnh đạo, một người công dân gương mẫu. Thực ra cái tên Sáu Kẹo chỉ xuất hiện khi Nguyễn Tấn Thành đã đi theo kháng chiến và vì để tránh tai mắt kẻ thù, đồng chí phải hoá mình làm người bán kẹo để hoạt động cách mạng, còn trước đó đồng chí vẫn thường được cha mẹ, bè bạn gọi bằng cái tên thân mật là: Sáu Thạnh.

*

* *

Vào khoảng năm 1920, tại Cù Lao Mây, làng Lục Sĩ Thành, quận Trà Ôn, tỉnh Cần Thơ (nay thuộc tỉnh Vĩnh Long) có gia đình ông Nguyễn Văn Thu (thường gọi là Tư Thu) và bà Nguyễn Thị Tuyết, sống với nhau có 3 mặt con. Chẳng may năm ấy người con gái đầu lòng của ông bà sa sẩy bị té sông chết, hai người con thứ còn nhỏ. Tuy chịu khó lam lũ, cực khổ nhưng hai bên cha mẹ, nội, ngoại đều nghèo cả, nên vợ chồng ông bàn nhau phải đi tìm nơi sinh cơ lập nghiệp hầu mong có cơ thoát khỏi cảnh sống đói nghèo. Nhờ có người bà con quen biết giới thiệu nên gia đình ông Thu kéo nhau về vùng đất Thạnh Hưng, làng Minh Diệu¹, quận Vĩnh Lợi, Bạc Liêu lập nghiệp sinh sống. Tại vùng đất mới này, gia đình ông khai khẩn được cả chục mẫu ruộng, nhưng làm được vài vụ lúa thì lại bị cai tổng Tài chiếm đoạt, gia đình ông trở thành tá điền cho cai tổng Tài.

Chịu khó ky cốp làm ăn, được vài năm gia đình Tư Thu dần dần khấm khá lên, đúng thời điểm ấy người con thứ sáu ra đời, kỷ niệm thời điểm gia đình làm ăn thanh (thịnh) vượng và cũng là ước mong cho con cháu sau này khá giả nên ông bà đặt tên cho con là Thạnh, đó là năm 1925.

Cậu bé Thạnh từ khi sinh ra đã khó nuôi, lên 5 tuổi bị bệnh ban đẹn nặng, gia đình tưởng không qua nổi nhưng trước tình mẫu tử còn nước còn tát, mẹ Sáu Thạnh đã hết lòng chạy chữa thuốc thang, Sáu Thạnh mới qua tay thân chết. Nhưng từ đó gia đình cũng dần dần trở lại cảnh nghèo khó. Gặp phải những năm mất mùa đói kém có khi thu hoạch, đóng tô thuế xong gần như trắng tay. Các anh chị em Sáu Thạnh lần lượt phải đi ở đợ, làm thuê làm mướn cho địa chủ, phú nông trong vùng. Khi 15 tuổi, Sáu Thạnh cũng bắt đầu cuộc đời ở đợ chẵn trâu cho nhà Sáu Nhỏ, ở được một năm, cô Ba Thâu (cũng là một địa chủ lớn trong vùng) thấy Sáu Thạnh lanh lợi giỏi giang, hiền lành nên xin Sáu Thạnh về ở cho nhà mình. Tuy công việc cực nhọc hơn nhưng bù lại Sáu Thạnh được chủ trả công cao hơn gấp 2 – 3 lần nhà Sáu Nhỏ. Những năm về sau, tình hình có khó khăn hơn, trừ một số địa chủ, cường hào, phú nông ra thì nông dân, tá điền nhà nào cũng lâm vào cảnh cùng cực bữa rau bữa cháo, quần áo không có phải ở trần, mặc bố,... nhiều gia đình phân tán làm ăn nhưng rốt cuộc cũng

¹ Sau đổi tên thành xã Vĩnh Hưng, thuộc huyện Hồng Dân, tỉnh Bạc Liêu

không thoát khỏi cảnh làm tá điền, đi ở, làm thuê mướn cho địa chủ, nhà giàu. Cách mạng tháng Tám thành công nhưng nguy cơ mất nước vẫn còn. Thấm được cái cảnh khổ của người dân nô lệ mất nước, căm ghét cái cảnh địa chủ ác bá sống trên mồ hôi xương máu của người dân đói khổ, Sáu Thạnh đã hăng hái nhiệt tình tham gia cách mạng với bầu nhiệt huyết của chàng trai tuổi 20 đầy hoài bão, những mong không còn cảnh nước mất nhà tan, nhân dân không phải đói khổ, lầm than.

Ở Vĩnh Hưng, những ngày sau cách mạng tháng Tám thành công, không khí thật sôi động, nhiều phong trào sôi nổi đã cuốn hút mọi tầng lớp tham gia đông đảo.

Sáu Thạnh cũng đi theo cách mạng, anh vào tổ chức Thanh niên Tiền phong, tích cực luyện tập quân sự, sau về ấp Thạnh Hưng II thành lập tiểu đội dân quân tự vệ ấp được 12 người, Sáu Thạnh được bầu làm Tiểu đội phó, nhiệm vụ của tiểu đội dân quân tự vệ chỉ là thay phiên canh gác, nắm tình hình an ninh trật tự tại địa bàn... Không bao lâu sau, thực dân Pháp trở lại, tình hình phức tạp thêm, anh em trong tiểu đội tự trang bị vũ khí thô sơ, tầm vông, dao mác,... nhưng tinh thần rất hăng hái. Tây kéo về chiếm đồn điền Ông Kho (Gressier) chúng gây chia rẽ, hiềm khích dân tộc, bắt lính, sử dụng người Khmer làm tay sai đánh càn vào Vĩnh Hưng, anh em ta phải rút vào vùng Phước Long. Bọn địa chủ, cường hào, ác bá trong vùng ngóc đầu dậy, Hội đồng Trạch, Cai tổng Tài,... cũng quay trở lại. Tiểu đội dân quân tự vệ của Sáu Thạnh được điều động theo một đơn vị Vệ quốc đoàn tham gia đánh trận quyết liệt tại ngã ba Tràm Kiến, làm chậm bước tiến của địch vào vùng căn cứ, giúp ta củng cố, bảo tồn lực lượng. Sau thời gian này, địch đánh phá ác liệt, phòng tuyến Nhu Gia - Bạc Liêu của ta bị vỡ sau hơn một tháng cầm cự, địch củng cố bọn tề ấp, chính quyền cơ sở, nhiều cơ sở cách mạng của ta bị lộ, Sáu Thạnh bị đứt liên lạc một thời gian ngắn. Khoảng tháng 6 năm 1946, anh lại bắt được liên lạc với các đồng chí hoạt động bí mật ở xã Vĩnh Hưng như anh Sáu Tân, Sáu Ráng (Ngô Bá Tường), Hai Trước, Sáu Hưng,... Sáu Thạnh được phân công làm cán bộ khu vực, phụ trách 2 ấp Thạnh Hưng 1 và Thạnh Hưng 2, nhiệm vụ thường xuyên là nuôi giấu cán bộ, gây dựng cơ sở, diệt ác phá tề, tiến lên giành quyền làm chủ, lập chính quyền nhân dân cách mạng xã Vĩnh Hưng. Năm 1947, anh được rút về xã phụ trách công tác Thông tin - văn hoá - tuyên truyền được một năm thì trên cho đi học lớp nguy địch vận ở Thới Bình (Cà Mau), tại đây anh được học thêm về văn hoá, chính trị, binh địch vận,... Cuối năm 1948, sau khi học lớp nguy địch vận về, Sáu Thạnh được vinh dự đứng trong hàng ngũ của Đảng Cộng sản Đông Dương, giữ chức vụ Xã đội phó xã Vĩnh Hưng phụ trách công tác nguy địch vận kiêm Bí thư Chi bộ ấp Thạnh Hưng 2. Sáu Thạnh đã cùng các đồng chí trong ấp, trong xã đội vận động được nhiều binh lính của các đồn giao nộp vũ khí theo cách mạng, hoặc làm nội ứng cho ta. Cũng thời gian này, ở Vĩnh Hưng, các mặt trận, đoàn thể cứu quốc được tổ chức khá chặt chẽ và hoạt động mạnh mẽ làm cho tổ chức chính quyền cơ sở của địch gần như bị tê liệt và không dám tác oai, tác quái như nhiều vùng khác.

Năm 1954, thi hành Hiệp định đình chiến, học tập, chỉnh huấn về tinh thần, nhiệm vụ mới sau Hiệp định, ta sắp xếp lực lượng tập kết chuyển quân với tinh thần: Đi cũng vinh quang mà ở lại cũng vinh quang, đảng viên loại A - Nguyễn Tấn Thạnh (tên thật của Sáu Thạnh) được tiêu chuẩn đi tập kết ra Bắc học tập nhưng đồng chí đã xin ở lại để củng cố, gây dựng phong trào tại địa phương. Đồng chí lại tiếp tục công tác tuyên truyền, rải truyền đơn kêu gọi quần chúng tham gia cách mạng; và được bầu

làm Bí thư Chi bộ liên ấp gồm 3 ấp Thanh Hưng 1, 2 và ấp Cây Vòng (Vĩnh Hưng) tập hợp các đảng viên, bồi dưỡng củng cố cơ sở cách mạng trong lòng địch, rồi kiêm luôn cả Bí thư Chi Đoàn thanh niên xã Vĩnh Hưng, khi được vào Chi uỷ xã đồng chí được phân công phụ trách thêm các ấp Nam Hưng, Cả Rô, Hậu Bồi, Địa Chuối, Kinh Ngang, Hào Xén. Công việc nặng nề, Sáu Thanh hầu như có mặt ở khắp mọi nơi, lúc chỉ đạo công tác Đảng, lúc chỉ đạo công tác Đoàn rồi cả binh vận, tập hợp thanh niên vào hội chống cướp, hội banh, qua các hội này anh em được giác ngộ cách mạng và tích cực tham gia phong trào giữ gìn an ninh trật tự xóm ấp, đấu tranh tuyên truyền bằng nhiều hình thức băng cờ, khẩu hiệu đòi hoà bình thống nhất, đòi hiệp thương tổng tuyển cử và thực hiện dân sinh dân chủ. Thời kỳ này, ở xã Vĩnh Hưng cơ sở cách mạng gần như nắm chính quyền, nắm cả tề ấp, nhiều phong trào của ta khá mạnh nên địch cũng không dám làm gì.

Không bao lâu, sau khi chính quyền Mỹ - Diệm đánh tan Bình Xuyên, dẹp được Cao Đài, Hoà Hảo thì chúng bắt đầu quay sang mở chiến dịch tố cộng, diệt cộng nhằm tiêu diệt những người yêu nước, đàn áp phong trào cách mạng, phá hoại Hiệp định Giơ-ne-vơ và hiệp thương tổng tuyển cử. Đảng uỷ xã Vĩnh Hưng lại phải rút vào hoạt động bí mật. Để tránh tai mắt của địch và duy trì hoạt động phong trào, Sáu Thanh trở thành người đi bán kẹo, bánh tráng khắp hang cùng ngõ hẻm vùng 6 ấp do anh phụ trách. Bánh kẹo được đựng trong thùng thiếc, truyền đơn, tài liệu được giấu bên dưới và đã qua được tai mắt kẻ thù. Cũng từ gánh bánh kẹo rao khắp xóm trên ấp dưới mà Sáu Thanh mang cái tên Sáu Kẹo cho đến bây giờ. Bán kẹo được một thời gian thì bị lộ, Sáu Kẹo phải chuyển vùng về phụ trách các ấp Đông Hưng, Nam Hưng, Mỹ Trinh tiếp tục công tác móc ráp cơ sở cách mạng. Chỉ dụ 57 của Ngô Đình Diệm đã tước quyền dân cày, tạo điều kiện cho địa chủ, cường hào gom hết đất của dân nghèo đã được chính quyền cách mạng chia cho trước đó. Thời gian này, Sáu Kẹo đã lãnh đạo nhân dân trong vùng đấu tranh, biểu tình chống thu tô, chống dồn dân, lập ấp,... trong đó có nhiều cuộc đấu tranh trực diện với địch như chống làm sâu, chống bắt lính, chống địch xây dựng khu trù mật ở Phước Long, Cái Trâu... Các tổ chức do Sáu Kẹo xây dựng đều hoạt động khá mạnh, anh đã xây dựng ngay trong ban hội tề xã, tề ấp, dân vệ và cả bảo an.

Tháng 4-1959, Sáu Kẹo được bầu làm Bí thư xã Vĩnh Hưng, sau giai đoạn này tình hình có chuyển biến mạnh. Nghị quyết 15 của Trung ương Đảng đã tạo điều kiện cho phong trào vùng Vĩnh Lợi, Bạc Liêu phát triển rất mạnh. Quyết tâm của Tỉnh uỷ Sóc Trăng là chỉ đạo giải phóng vùng Vĩnh Hưng mà quan trọng là xoá sổ đồn Vĩnh Hưng. Trong những ngày Đồng khởi, xã Vĩnh Hưng do Sáu Kẹo lãnh đạo đã đánh mạnh, bao vây đồn bốt, phá tề xã, cảnh cáo bọn ác ôn, hội tề, dân vệ, chỉ còn một trung đội bảo an co cụm ở đồn Vĩnh Hưng với đầy đủ trang bị vũ khí mạnh. Ta đẩy mạnh binh vận, lôi kéo được cả tiểu đội dân vệ mang theo 12 khẩu Label ra hàng đồng thời làm tan rã đồn dân vệ. Trước tình hình đã thuận lợi, Huyện uỷ Vĩnh Lợi – Vĩnh Châu chỉ đạo cho xã phải diệt đồn Vĩnh Hưng bằng mọi giá.

Trận đánh đồn Vĩnh Hưng diễn ra rất gay go, ác liệt và nếu không có sự kết hợp nội tuyến, mưu lược, chỉ đạo của Sáu Kẹo chắc khó giành được thắng lợi. Để phục vụ công kích địch, ta đẩy mạnh công tác binh vận, tuyên truyền, cảnh cáo bọn tay sai tề ấp làm cho tinh thần bọn lính trong đồn hoang mang. Sáu Kẹo đã vận động tên Minh (Năm Thọ) nghe theo cách mạng, không đàn áp nhân dân và giúp cách mạng không

ché, diệt tên cảnh sát Cừ, mới được tăng cường về cho ban tế xã. Nhờ có tên Minh (5 Thọ) cung cấp thông tin, hiến kế: Dùng công lệnh giả của Quận trưởng Chi khu Phước Long để điều động trung đội bảo an đi nhận công vụ gấp, để khi chúng kéo quân ra khỏi đồn thì lực lượng quân chủ lực của đồng chí Năm Nhẫn phối hợp với du kích xã sẽ tiêu diệt ngay. Sau hai ngày mai phục, cân não, bọn địch trong đồn cũng trúng kế, kéo quân ra, các cánh quân mai phục của ta tiêu diệt gọn, chỉ có 5 tên thoát, tháo chạy về hướng Vĩnh Phú. Thắng lớn, ta được 26 khẩu súng các loại, một khẩu trung liên và nhiều chiến lợi phẩm khác. Từ trận thắng này, ta xóc tới giải phóng toàn bộ xã Vĩnh Hưng và mở rộng đánh phá gây cho địch mất ăn mất ngủ. Lính ở các đồn như Mỹ Quới, Vĩnh Phú, chi khu Ngã Năm cũng hoang mang cực độ. Tại trận đánh đồn Vĩnh Hưng, đồng chí Sáu Kẹo bị thương, nhiều miếng đạn dính trên người nhưng chủ yếu vào phần mềm nên không nguy hiểm tính mạng.

Vào thời điểm cuối 1960 đầu 1961, địch tăng cường dồn dân vào khu trù mật, áp chiến lược, có bộ máy kèm kẹp để quản lý dân, gom dân không cho liên hệ với cán bộ cách mạng. Tại Vĩnh Hưng do Huyện uỷ, Huyện đội nằm ở Ninh Thạnh Lợi chỉ cách chừng 20 km, phong trào rất mạnh nên địch không làm gì được. Sau một thời gian điều trị vết thương, đầu năm 1961, đồng chí Nguyễn Tấn Thành (Sáu Kẹo) được rút về làm Huyện đội trưởng huyện Hồng Dân, sau bổ sung vào Huyện uỷ Hồng Dân. Từ tháng 3-1962, đồng chí Nguyễn Tấn Thành được chỉ định làm Phó Bí thư Huyện uỷ Hồng Dân kiêm Chính trị viên huyện đội, phụ trách thêm binh vận.

Thời điểm này phong trào cách mạng ở Hồng Dân mỗi ngày một dâng cao, cơ sở kháng chiến vững chắc hơn, bằng nhiều cách đánh phối hợp du kích với chủ lực, chính trị với vũ trang, quân dân Hồng Dân đã buộc địch phải co cụm, đồn bốt lưa thưa, địch hoang mang dồn về Phước Long, Vĩnh Phú, ta bao vây, bức rút giải phóng nhiều vùng rộng lớn, chính quyền nguy bị tan rã từng mảng. Qua các phong trào vận động, nhân dân hưởng ứng, đóng góp cho cách mạng nhiều sức người, sức của, trợ giúp cho cả miền Đông Nam Bộ, Trung ương Cục và cho lực lượng chính qui của tỉnh. Đến năm 1966, sau khi đồng chí Lê Phước Thọ (Sáu Hậu) được rút về tỉnh, đồng chí Nguyễn Tấn Thành lên làm Bí thư huyện Hồng Dân, phụ trách chung kiêm Bí thư Ban Cán sự huyện đội. Thời gian này, phong trào cách mạng ở Hồng Dân tiếp tục phát triển, hệ thống bộ máy ban, ngành được kiện toàn, phong trào du kích địa phương cũng phát triển mạnh.

Đầu năm 1968, Mỹ - Ngụy mở rộng bình định lấn chiếm, đánh phá các cơ sở cách mạng của ta. Đối sách của ta lúc này là: Phải dùng quân sự hỗ trợ cho chính trị; quân sự, chính trị phải song song; và đấu tranh chính trị làm đòn xoay cho quân sự. Thực hiện đối sách này, địa bàn Sóc Trăng cuối 1967 đầu 1968, dưới sự lãnh đạo của Tỉnh uỷ và các đoàn thể, quần chúng đã tham gia hàng trăm cuộc biểu tình chống đối chế độ Mỹ - Ngụy, đòi dân sinh dân chủ, chống bắt lính, đòi bồi thường sinh mạng,... song song đó, các trận công đồn phá bốt, gỡ mìn chuyên vùng, phong trào du kích ngày càng phát triển mạnh.

Để chuẩn bị cho chiến dịch tết Mậu Thân, đầu năm 1968, đồng chí Nguyễn Tấn Thành được rút về tỉnh, bổ sung vào Tỉnh uỷ, làm Trưởng Ban Binh vận tỉnh. Tỉnh uỷ giao nhiệm vụ cho đồng chí phụ trách công tác hậu cần, đẩy mạnh binh vận kết hợp ba mũi giáp công. Nhờ làm tốt công tác binh vận nên đã gây tan rã hàng ngũ địch khá

hiệu quả. Trong chiến dịch Mậu Thân, đồng chí được phân công làm thành viên Ban chỉ huy Tổng công kích - tổng khởi nghĩa của tỉnh.

Sau Mậu Thân, theo chỉ thị của trên, ta phải rút về tuyến sau để củng cố lực lượng. Đồng chí Sáu Kẹo tiếp tục phụ trách Ban Binh vận tỉnh, móc ráp cơ sở cách mạng. Đến tháng 6-1968, đồng chí Sáu Kẹo được Tỉnh uỷ phân công làm Tỉnh đội phó, phụ trách công tác vận động thanh niên, tuyển quân, hậu cần,... tăng cường cho lực lượng chủ lực của tỉnh, đồng thời xây dựng lực lượng quân sự huyện để đối phó với việc đánh phá, mở rộng địa bàn chiếm đóng của địch.

Tháng 4-1969, đồng chí Lưu Khánh Đức, Tỉnh đội trưởng được rút về Khu, đồng chí Sáu Kẹo được chỉ định làm Tỉnh đội trưởng và đến tháng 2-1970 đồng chí được bổ sung vào Ban Thường vụ Tỉnh uỷ. Thời điểm này, địch mở rộng bình định nông thôn, tăng cường bộ máy cơ sở, đồn bốt dày đặc,... gây cho ta nhiều khó khăn, nhưng đồng chí Sáu Kẹo đã lãnh đạo và tổ chức quân dân Sóc Trăng đánh nhiều trận lớn, gây được tiếng vang. Một số trận do Tỉnh đội trưởng Sáu Kẹo trực tiếp chỉ huy, trong đó có trận đánh sân bay Bạc Liêu, diệt một số sinh lực địch, gây hoang mang lớn cho chúng; rồi chỉ đạo huyện Thạnh Trị đánh đồn Bảo an Kinh Xáng Cụt (thuộc Phước Long) tiêu diệt 1 đại đội tăng cường của địch, thu toàn bộ vũ khí, đánh đồn Lung Sen, khu trù mật Cái Trầu... Anh em từng có thời là lính của đồng chí Sáu Kẹo vẫn còn nhớ câu tuyên bố của ông khi mới nhận nhiệm vụ phụ trách Tỉnh đội: Anh em ở đâu tôi ở đó, anh em chết tôi chết – tuyên bố là vậy nhưng trong lòng ông thì vẫn lo, lo vì không có chuyên môn, ít am hiểu quân sự nhưng sau một số trận đánh có hiệu quả, anh em đã tin ở người chỉ huy mới của mình.

Đến năm 1972, đồng chí Nguyễn Tấn Thành được chỉ định làm Phó Bí thư Tỉnh uỷ thay đồng chí Lê Văn Mỹ được rút về Khu uỷ.

Đầu năm 1973, địch tăng cường quân mở rộng bình định vùng rừng tràm Mỹ Phước bằng lực lượng bảo an và phòng vệ dân sự. Cho đến cuối năm 1973, thế trận đã đổi chiều, thực lực ta mạnh, trong khi địch phải co cụm lại cố thủ và nhiều vùng nông thôn ta hoàn toàn làm chủ.

Sau Hiệp định Paris, ta nhận định: Địch sẽ không chấp hành Hiệp định và chủ trương sẵn sàng ứng chiến khi địch không thi hành Hiệp định.

Tháng 8-1973, đồng chí Sáu Hậu được rút đi học, rồi ra Miền Bắc trị bệnh, đồng chí Sáu Kẹo lên làm Bí thư Tỉnh uỷ Sóc Trăng kiêm Bí thư Ban Cán sự Tỉnh đội. Trong tình thế đang bị địch lấn chiếm, uy hiếp, đồng chí Sáu Kẹo đã kết luận trong hội nghị Tỉnh uỷ: Tiếp tục giữ vững địa bàn, giữ đất giành dân, nếu chúng vi phạm Hiệp định Paris ta sẵn sàng đánh trả. Do có sự chủ động ứng phó, nên ta giữ vững địa bàn, địch không dám càn quét mở rộng như những vùng khác.

Cũng thời điểm cuối năm 1973, tỉnh Bạc Liêu tách khỏi Sóc Trăng, 1/3 cán bộ từ cấp uỷ đến ban ngành đưa về Bạc Liêu, một số cán bộ lại được rút về trên nên đội ngũ cán bộ chủ chốt của tỉnh thiếu và ít kinh nghiệm chỉ đạo. Trước tình hình này, đồng chí Sáu Kẹo bắt tay vào củng cố tư tưởng nội bộ, sắp xếp lại tổ chức, cán bộ lãnh đạo từ tỉnh đến cơ sở,... nhờ vậy, ngay sau tách tỉnh, đầu năm 1974, tình hình chính trị, binh vận, các phong trào của Sóc Trăng vẫn phát triển mạnh. Ta tiếp tục đẩy mạnh 3 mũi giáp công bức rút, bức hàng, gỡ mìn chuyên vùng giải phóng được nhiều đồn bốt, vùng nông thôn như một phần Thạnh Trị (vùng Gia Hoà, Hoà Tú), Vĩnh Châu,

Châu Thành (Mỹ Tú ngày nay). Nhờ vậy cuối năm 1974, Trung ương Cục mở Hội nghị báo cáo điển hình, Sóc Trăng được chọn là điển hình của Khu 9 báo cáo thành tích gỡ mìn, chuyển vùng, kèm chân, chống bình định của địch và nhiều phong trào binh vận, chính trị kết hợp với vũ trang khác. Cuối năm 1974, thế ta đã rất mạnh, Mỹ - Ngụy bị đánh đau trên khắp chiến trường miền Nam, riêng ở Sóc Trăng chúng phải co cụm về đô thị hoặc một số vùng trọng điểm, không còn càn quét tự do như thời gian trước. Đến cuối 1974, khoảng 2/3 địa bàn nông thôn tỉnh Sóc Trăng ta đã làm chủ. Kết quả này có công lao đóng góp lớn của đồng chí Nguyễn Tấn Thành (Sáu Kẹo). Với cương vị Bí thư Tỉnh uỷ kiêm Bí thư Ban Cán sự Tỉnh đội, đồng chí đã lăn lộn, sâu sát mọi địa bàn, chỉ đạo uốn nắn các địa phương thực hiện tốt phương châm đánh địch bằng ba mũi giáp công, trên mọi địa hình và ở những thời điểm quyết định, tính quyết đoán của đồng chí đã đem lại những thắng lợi cho cả một phong trào, tránh tổn thất cho ta.

Nhưng trong thời điểm sôi sục khí thế tiến công địch, chấp hành lệnh của trên, đồng chí Sáu Kẹo phải đi học lớp chính trị trường Nguyễn Ái Quốc tại Trung ương Cục. Trong thời điểm chiến trường miền Nam sôi động, mặt trận Buôn Ma Thuột, Huế - Đà Nẵng đã mở, khí thế tiến công nổi dậy làm cho các học viên dự lớp chính trị khoá 8, trong đó có đồng chí Nguyễn Tấn Thành học không yên. Thế theo yêu cầu của các học viên, lớp phải bế giảng sớm để cho các học viên về địa phương tham gia chiến dịch. Sau 10 ngày đi theo đường vòng để tránh nguy hiểm, ngày 16-4-1975 đồng chí Sáu Kẹo về đến căn cứ Tỉnh uỷ Sóc Trăng, mọi việc triển khai phương án tổng tiến công nổi dậy ở Sóc Trăng do đồng chí Hồ Nam lãnh hội từ Hội nghị Trung ương Cục chỉ đạo thực hiện khá chu đáo. Khu uỷ Khu 9 giao cho Sóc Trăng phải tự lực về mọi mặt để có thể tự giải phóng khi thời cơ đến, đồng thời lấy thị xã Sóc Trăng làm trọng điểm. Tỉnh giao cho các huyện tự giải phóng huyện, lấy địa bàn thị trấn làm điểm, các đồn bốt giao cho xã tự diệt. Chiến lược của tỉnh là kết hợp 3 mũi giáp công nhưng chủ yếu là công kích khởi nghĩa, các lực lượng đưa về các trọng điểm... Ban chỉ huy trọng điểm tỉnh do đồng chí Hồ Nam làm Chỉ huy trưởng cùng các đồng chí trong Ban Chấp hành Tỉnh uỷ, đồng chí Sáu Kẹo là Bí thư chỉ đạo chung.

Nhờ có sự phân công, chỉ đạo chu đáo, bí mật, phối hợp chặt trong nổi dậy, ngoài đánh vào, đồng bộ giữa các cánh quân mà Sóc Trăng giải phóng địa bàn khá sớm và nhanh gọn, tránh được tổn thất cho đồng bào, chiến sĩ. Quê nhà giải phóng, đất nước thống nhất, niềm vui chung chưa trọn thì cũng là lúc bệnh tật ập đến hành hạ đồng chí Sáu Kẹo - người cộng sản luôn quên mình vì nghĩa lớn, sốt rét ác tính, căn bệnh của những người nằm rừng lâu năm, đã suýt cướp đi tính mạng đồng chí nếu không được may mắn nhờ đồng chí Lê Đức Anh điều chiếc trực thăng xuống rước lên bệnh viện Thống Nhất chữa trị kịp thời. Sau 4 tháng điều trị thập tử nhất sinh, sức khoẻ đồng chí Sáu Kẹo dần dần hồi phục. Đồng chí được Đảng và Nhà nước cho đi an dưỡng, trị bệnh ở Hà Nội, Hungari một thời gian. Trị bệnh về, đồng chí được cơ cấu vào Thường vụ Tỉnh uỷ Hậu Giang, làm Trưởng Ban cải tạo công thương nghiệp tư bản tư nhân. Tình hình sau giải phóng vấn đề cải tạo tư bản, ổn định kinh tế theo định hướng xã hội chủ nghĩa là vấn đề vô cùng phức tạp. Nhiệm vụ kiểm kê tài sản, điều tra xác minh đối tượng để cải tạo tư bản, tư nhân đụng chạm đến nhiều thành phần, đối tượng kinh tế tư nhân, dân làm ăn, buôn bán,... nhưng đối với đồng chí Sáu Kẹo nhiệm vụ đã được hoàn thành tốt.

Những năm sau này, do tuổi tác ngày càng lớn, bệnh tật đau yếu luôn, đồng chí Sáu Kẹo đã chủ động đề đạt với lãnh đạo tỉnh xin được nghỉ để cho lớp trẻ có năng lực, có điều kiện thi thố tài năng.

Năm 1989, tuy đã nghỉ công tác, đang trong thời gian chờ thủ tục hưu trí, nhưng tỉnh vẫn cơ cấu đồng chí Sáu Kẹo làm Phó chủ tịch Hội Cựu chiến binh tỉnh Hậu Giang, phụ trách phát triển, xây dựng hội viên cựu chiến binh khu vực các huyện, thị vùng Sóc Trăng hiện nay. Và đến năm 1992, tách tỉnh, đồng chí Sáu Kẹo lại được tỉnh chỉ định làm Chủ tịch Hội Cựu chiến binh tỉnh Sóc Trăng, là Ủy viên Ban Chấp hành Trung ương Hội Cựu chiến binh Việt Nam cho đến năm 1994 mới được Đảng và Nhà nước cho nghỉ hẳn công tác. Song, với tinh thần minh mẫn, đồng chí Sáu Kẹo vẫn tiếp tục cống hiến cho tỉnh, cho địa bàn nơi đồng chí sinh hoạt những kinh nghiệm quý báu, đóng góp chân tình bằng những hành động cụ thể. Những năm sau đó đồng chí Sáu Kẹo làm kinh tế phụ bằng việc nuôi trăn, có thời điểm đàn trăn đồng chí nuôi lên tới cả trăm con, có con trăn lớn nặng tới 50 – 70 kg, riêng năm 1996, chỉ bán trăn giống đồng chí đã thu về trên ba mươi triệu đồng. Ngoài ra, đồng chí còn giúp được nhiều hộ gia đình cùng chăn nuôi trăn, tăng thu nhập cho kinh tế gia đình. Nhân chuyện về làm việc tại Sóc Trăng, đồng chí Võ Văn Kiệt (nguyên Thủ tướng Chính phủ) đã phải trầm trồ khen và tặng cho đồng chí Sáu Kẹo danh hiệu: Doanh nghiệp nuôi trăn giỏi. Nhưng đồng chí nuôi trăn không phải chỉ để làm kinh tế, đầu năm 1998, trước tình hình nạn chuột hoành hành khắp nơi hại lúa, hoa màu của bà con nông dân, đồng chí xót xa: Thôi thì góp một phần vào việc cân bằng sinh thái môi trường, cơ may có thể hạn chế được lũ chuột đang ngày càng sinh sôi nảy nở. Đồng chí Sáu Kẹo đã quyết định không mảy may tính toán, hiến toàn bộ hàng trăm con trăn lớn nhỏ cho tỉnh thả vào khu căn cứ rừng tràm Mỹ Phước – căn cứ Tỉnh uỷ trong thời kỳ chống Mỹ cứu nước, nơi đồng chí đã từng nằm hầm hoạt động lãnh đạo nhân dân trong những thời điểm gay go ác liệt nhất.

Tháng 5-1999, sau một thời gian lâm bệnh, đồng chí Sáu Kẹo đã từ trần, thọ 74 tuổi.

Nhìn lại cuộc đời của mình, đồng chí Nguyễn Tấn Thành (Sáu Kẹo) - từ cậu bé Thạnh từng đi ở chăn trâu cho địa chủ ngày nào - vẫn không tin được là mình đã vượt qua cả một chặng đường dài với những công việc lớn lao ở những thời điểm quyết định của lịch sử như vậy. Phải chăng đó là ý chí của một người dân không cam chịu cuộc đời nô lệ, mất nước? Không muốn tiếp tục cuộc sống làm thuê làm mướn, chế độ người bóc lột người, địa chủ sống trên mồ hôi xương máu của dân lành... Cuộc đời của đồng chí Sáu Kẹo - Nguyễn Tấn Thành là cả một chuỗi dài những sự kiện nối kết có hệ thống, đi lên bằng chính ý chí, nghị lực, khả năng của mình. Từ một người đi ở đợ chăn trâu, dọn việc nhà,... biết vài chữ nhờ học lóm con nhà chủ. Song, với tinh thần phấn đấu cùng với nhiệt tình cách mạng cao độ, đồng chí đã vượt qua mọi khó khăn thử thách để tự vươn lên, không ngừng tiến bộ để đạt mục đích lý tưởng cách mạng. Đối với đường binh nghiệp, đồng chí Sáu Kẹo từ một dân quân tự vệ áp lên Xã đội phó, rồi Chính trị viên huyện đội, lên Tỉnh đội phó rồi Tỉnh đội trưởng, Chính trị viên Tỉnh đội. Còn con đường lãnh đạo Đảng thì đồng chí cũng đi lên từ một Bí thư ấp, rồi Bí thư liên ấp, Bí thư xã, Bí thư huyện và tới bí thư tỉnh. Ở cương vị nào đồng chí cũng luôn hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ được giao, chưa một lần phạm phải sai lầm,

khuyết điểm, ngay cả những công việc không phải sở trường chuyên môn, không đúng với khả năng của đồng chí.

Với những công lao đóng góp to lớn trong sự nghiệp giải phóng dân tộc, đồng chí Sáu Kẹo đã vinh dự được Đảng và Nhà nước tặng thưởng nhiều Huân chương, Huy chương cao quý, trong đó có Huân chương kháng chiến chống Mỹ hạng Nhất, Huân chương Quyết thắng hạng Nhất, Huân chương Độc lập hạng Nhất và đồng chí cũng đã được trao tặng huy hiệu 50 năm tuổi Đảng.

Năm 1996, nhân dịp mừng sinh nhật 71 tuổi của đồng chí Sáu Kẹo, bạn bè đồng nghiệp, con cháu đồng chí về hội tụ đông đủ chúc tụng đồng chí tất cả những lời tốt đẹp nhất, riêng nhà báo Lê Hoàng Sơn (Ba Tấn) đã tặng đồng chí Sáu Kẹo mấy câu thơ thật là chí lý:

Nửa thế kỷ không chùn chân bước.

Nguyện suốt đời với Đảng với dân.

Quá thất thập chẳng cổ lai hy

Sống trung nghĩa với nhà với nước.

Nay đồng chí Sáu Kẹo đã đi xa, nhưng trong lòng Đảng bộ và nhân dân Sóc Trăng vẫn luôn luôn nhớ ơn và in đậm hình ảnh của đồng chí trong mỗi người.